

PROTIDROGOVÁ POLITIKA

**NEOPRÁVNENÉ PRECHOVÁVANIE OMAMNEJ
LÁTKY, PSYCHOTROPNEJ LÁTKY, JEDU
ALEBO PREKURZOROV V ZMYSLE NOVELY
TRESTNÉHO ZÁKONA**

ŠAMKO P.

Krajský súd v Bratislave

Novelou Trestného zákona (zákon č. 183/1999 Z. z.) s účinnosťou od 1. 9. 1999 dochádza k rozdeleniu doterajšej skutkovej podstaty trestného činu nedovolennej výroby a držania omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov podľa § 187 na dve skutkové podstaty trestných činov (§ 186 a § 187) pod spoločným názvom „nedovolená výroba a držba omamnej látky, jedu a prekurzora a obchodovania s nimi“. Zákonodarca týmto rozdelením sledoval vzhľadom na rozdielny stupeň spoločenskej nebezpečnosti týchto trestných činov jednoznačné odlišenie neoprávneného prechovávaného takýchto látok pre vlastnú potrebu (§ 186) od konaní uvedených v § 187.

V interpretačnom pravidle (§ 89) sa vymedzuje, čo sa rozumie pod pojmom prechovávať omamnú látku, psychotropnú látku pojem alebo prekurzor pre vlastnú potrebu. Z dôvodu vyvodenia trestnej zodpovednosti pre obchodníkov s drogami, ktorí často argumentujú, že drogy prechovávajú iba pre vlastnú potrebu, ustanovuje sa, že prechovávaním pre vlastnú potrebu môže byť iba množstvo omamnej látky, psychotropnej látky, jedu či prekurzora v množstve, ktoré nesmie presiahnuť obvyklú jednorazovú dávku takejto návykovej látky.

Trestná sadzba za neoprávnené prechovávanie omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora pre vlastnú potrebu sa znižuje (dolná hranica sa nevymedzuje, horná je vymedzená trestom odňatia slobody až na tri roky oproti platnej právnej úprave k 1. 9. 1999, podľa ktorej dolná hranica za takýto trestný čin je jeden rok a horná päť rokov), s ohľadom na zdravotný stav páchatela – drogovú závislosť.

V ďalšej skutkovej podstate (§ 187) sa zakladá trestná zodpovednosť za neoprávnenú držbu (dovozom, prevozom, kúpou, výmenou alebo iným zadovážením alebo prechovávaním po akúkoľvek dobu) omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora vo väčšom množstve, než aké zodpovedá obvykle jednorazovej

ŠAMKO P. / NEOPRÁVNENÉ PRECHOVÁVANIE OMAMNEJ LÁTKY, PSYCHOTROPNEJ LÁTKY, JEDU ALEBO PREKURZOROV V ZMYSLE NOVELY TRESTNÉHO ZÁKONA

dávke, a to bez ohľadu na to, či páchatel má takúto látku v neoprávnenej držbe v skutočnosti pre vlastnú potrebu alebo pre iného.

Trestná zodpovednosť je ustanovená aj za výrobu, vývoz, predaj alebo iné sprostredkovanie omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekuzora bez ohľadu na množstvo takejto látky a bez ohľadu na to, či takúto látku páchatel vyrába, vyváža, predáva alebo inak sprostredkúva pre seba alebo iného.

Trestná sadzba za uvedené protiprávne konanie bola pri treste odňatia slobody určená od dvoch do osem rokov, pričom možno uložiť aj trest prepadnutia vecí alebo prepadnutia majetku, resp. peňažný trest.

V ďalších dvoch kvalifikovaných podstatách tohto trestného činu hrozí páchatelovi trest odňatia slobody od troch do desať rokov ak takýto čin spácha pre osobu mladšiu ako osemnásť rokov, pre osobu, ktorá sa lieči z drogovej závislosti, opätovne, resp. spôsobí takýmto činom ťažkú ujmu na zdraví alebo získa značný prospech.

Trest odňatia slobody od osem až pätnásť rokov očakáva páchatela, ktorý trestný čin spácha ako člen organizovanej skupiny alebo v spojení s organizovanou skupinou pôsobiacou vo viacerých štátoch alebo pre osobu mladšiu ako pätnásť rokov.

Obdobný postih hrozí i páchatelovi, ktorý spácha tento trestný čin tým, že poruší dôležitú povinnosť, ktorá mu vyplýva z jeho zamestnania, povolania alebo funkcie, získa prospech veľkého rozsahu, spôsobí ťažkú ujmu na zdraví viacerých osôb, alebo spôsobí smrť.

Najprísnejšie sa bude postihovať páchatel, ktorý spácha čin ako člen zločineckej skupiny alebo spôsobí takým činom smrť viacerých osôb. Takémuto páchatelovi hrozí trest odňatia slobody od dvanásť do pätnásť rokov, alebo výnimočný trest.

V interpretačných pravidlách novela Trestného zákona vymedzuje pojem organizovanej a zločineckej skupiny.

Organizovanou skupinou sa rozumie spoločenie najmenej troch osôb za účelom spáchania trestného činu, ktoré sa vyznačuje delbou úloh medzi jednotlivými členmi skupiny, ich plánovaním a koordinovanosťou.

Zločineckou skupinou sa rozumie dlhší čas trvajúce zoskupenie najmenej troch osôb za účelom páchania trestnej činnosti s cieľom:

- a) dosiahnuť zisk,
- b) preniknúť do orgánov verejnej moci, a tak získať nad nimi kontrolu alebo uplatniť svoj vplyv, aby sa zakryla alebo legalizovala ich trestná činnosť,
- c) preniknúť do orgánov podnikateľských alebo nepodnikateľských subjektov, a tak získať nad nimi kontrolu alebo uplatniť svoj vplyv, aby sa zakryla alebo legalizovala ich trestná činnosť alebo príjmy z nej, ktoré sa vyznačuje vysokým stupňom delby práce medzi jednotlivými členmi zločineckej skupiny v rámci jej vnútorného organizačného usporiadania.

Novela Trestného zákona sprísnila trestné sadzby aj u páchatela, ktorý vyrobí sebe alebo inému zadováži alebo prechováva predmet určený na nedovolenú výrobu omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prekuzora (§ 188).

Až aplikačná prax preukáže životnosť a efektívnosť týchto zmien – aktuálnym sa javí najmä ustálenie množstva omamnej látky, ktorú páchatel prechovával pre vlastnú potrebu.

**ŠAMKO P. / NEOPRÁVNENÉ PRECHOVÁVANIE OMAMNEJ LÁTKY,
PSYCHOTROPNEJ LÁTKY, JEDU ALEBO PREKURZOROV V ZMYSLE
NOVELY TRESTNÉHO ZÁKONA**

S ú h r n

Článok sa zaoberá hmotnoprávnymi zmenami Trestného zákona vo vzťahu k neoprávnenému prechovávaniu omamnej látky. Novela v tomto smere vytvára dve skutkové podstaty trestného činu, u závislých pre vlastnú potrebu znižuje trestnú sadzbu, u ostatných prípadov špecifikuje závažné okolnosti, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby. V súvislosti s predmetným trestným činom novela vymedzila i pojem zločineckej skupiny.

Do redakcie prišlo dňa: 11. 11. 1999

Adresa autora: JUDr. Šamko P., Krajský súd v Bratislave, Záhradnícka 10, 813 66 Bratislava
